

diligunt te barbara qz plagas tuas sanātes obdurerūt **Q**ue respōdens dixit **S**imiles sūt tui dñi surdi et ceci et sine intellectu et immobiles quō poterāt plagas meas curare qui remediū sibi ip̄is nō possūt prestare **I**lle āt qui me curauit est xp̄s filius dei uiui quē tu non vides eo q̄ cor tuū a dyabolo induratū est **T**ūc irat⁹ preses et fremens vt leo iussit discerpi latera eius et lampades ardētes applicari versiqz pedibus suspendi et malleo caput eius tundi vsqz dū p̄ eius nares sāguis distillaret in terrā. **I**psa vero intuita in celū dixit **T**u nosti cordis mei cognitor xp̄e qz p̄pter te has plagas sustineo ideo nō derelinquas me **T**ūc preses iussit abscidi gladio mamillas eius **Q**uib⁹ abscisus aspiciens in celū beata virgo dixit **D**e p̄ficias me dñe a facie tua et sp̄m sanctū tuū ne auferas a me **D**einde iussit eā nudāz circuire ciuitatez et plagas inferēdo flagellari **Q**ue intuitēs in celū dixit **D**ñe deus q̄ operis celū nubibus p̄tector me⁹ esto et adiutor tege nuditatem cordis mei vt a viris imp̄is et lasciuis nō videat **T**ūc misit dñs angelū suūz qui operuit eā stola candida **I**ḡit ducta a militib⁹ in quodā prediū preses p̄cepit eā gladio p̄lecti. quā pater a preside suscipiens perduxit vsqz ad montem ⁊ dum beata barbara gaudens super victoria duce re⁹ orabat dñm dicens **D**ñe ihesu xp̄e qui celos extendisti ⁊ terrā fundasti qui mari terminū posuisti qui p̄cepisti imbriferas nubes distilla

ri super bonos et malos qui super mare ambulasti et tumentē ventuz sedasti **O**mnia eni tibi obediūt presta mihi famule tue petitionē hanc ⁊ gratiā vt siq̄s mēoz auēit nomē tuū faciens mēoziaz mei in die martirij mei. domine ne memineris iniquitatz eius **T**u eni nosti domine quia caro sumus **T**unc facta est vox domini ad eam dicens **V**eni pulcerrima mea ac letissima req̄esce in cubili patris tui qui est in celis **H**ec autē que postulasti data sunt tibi a me. **E**t didis his venit ad locuz martirij et a patre suo decollata est cum sancta iuliana que in eodez loco p̄ eundem dyoscorum eodem tempe p̄pter eiusdem fidei cōfessionē et eodez genere martirij est consummata quaruz corpora valentinus vir venerabilis petijt. et habita ea reposuit in loco solis in habitaculū modicū in quo et sanationes plurime celebrantur **D**escendente vero patre a monte. ignis descēdit de celo et combussit eum ita vt nec puluis eius inueniretur **P**assa est autē imperante maximiano sub p̄sīde marciano secundo nonas decembris

De conceptione beate marie virginis

Athelmus cantuariensis archiepiscopus et pastor anglorum. Coepiscopis suis salutem et perpetuam in domino benedictionem **C**onceptio venerāda dei genitricis ⁊ virginis dilectis

sumi fratres quēadmoduz per multa experimenta signozuz in anglia et in frācia ceterisq; climatibusquoz/ sum olim sit declarata. me narrāte audiat dilectio vestra **T**empe nanq; illo quod iuine placuit pietati angloz gentez de malis suis corrigē sueq; seruitutis officijs artius astringere. gloriofissimo normannoꝝ duci **W**ilhelmo eandē patriā debellando subegit. **Q**ui rex angloz factus dei virtute et industria sua totiꝝ ecclesiastice dignitatis honoēs in melius reformauit. **C**uiꝝ pie intētionis operibꝝ inuidens ille omniū bonorum inimicꝝ dyabolus. tum familiarium fraudibꝝ. tum extraneozum incurfibꝝ multociens conatus est eius subsistere successionibꝝ. **S**ed domino ptegente et timente se regeꝝ gloriōficate ad nihilū deductus est malignus. **A**udientes autē daci angliam subiectam normānis grauiꝝ indignati se suo quasi hereditario iure priuari. arma pzeperant. classē aptant vt eos adēutes a data sibi patria expellant. **Q**uo operto rex prudentissimus **W**ilhelmꝝ hiliinum quendā religiosum virum abbateꝝ ramastensis cenobij accersitū in daciam dirigit vt huiꝝ rei veritateꝝ inquirat. **Q**uo fidei iter pacto ad angliam redire cupiens mare ingreditur. **E**t iam maximā maris partem prospero cursu transierat. tum subito densis surgentibus vndiq; ventis horrida tempestas celuz cōmouit et vndas. **F**atigatis igitur nauitis nec vltra valentibus obniti fractis remis funibus ruptis cadentū

bus velis spes salutis amittit. **C**ū q; de salute corporū desperati animarum solūmodo curam magnis clamoribus deo commendarent et beatissimaz dei genitricē **M**ariam miseroz scilicet refugium et desperatoꝝ spem deuote inuocarent. ecce subito aspiciunt quendam bone habitudinis virum pontificali infula decoratū quasi inter medias vndas naui proximū. **Q**ui aduocans ad se abbateꝝ hiliinum his verbis cepit interpellare eum. **Q**uis inquit periculum maris euadere? **C**umq; ille se id toto corde desiderare ꝛ id solum expetere responderet. **T**unc ille. **S**cias inquit me ad te a nostra domia dei genitricē maria quādulciter inuocasti directum. et si dictis meis obtemperare voluēis saluus et incolumis euades imminens periculum maris. **S**pondet se ei ilico in omnibus obtemperaturū si hoc euaderet periculum quo morti iam proximum se conspexit. **P**romitte mihi inquit ille et deo q; diem conceptionis et creationis matris **I**esu christi sollemniter celebrabis et celebrandum predicabis. **A**t ille vir prudentissimus. **E**t quis inquit dies mihi erit hoc festo celebrandus. **S**exto ait vñs decembꝝis hoc festum solemnifando tenebis. **E**t ait abbas. **Q**uo officio vtetur ecclesia in ecclesiastico obsequio. **O**mne inquit officium quod dicitur in eius natiuitate. dicitur etiam in conceptione excepto q; nomen natiuitatis mutetur in nomen conceptōnis

His dictis disparuit. et citius seda
ta tempestate abbas cum suis inco
lumis concito flatu applicuit angli
cis litoribus et que viderat et audi
erat quibus potuit notificauit et nos
fratres dilectissimi si portum salutis
volumus apprehendere. dei genitri
cis creatione et conceptione dignis
celebremus obsequiis ut ab eius fi
lio digna mercede remunemur. **R**ur
sus hec solennitas alio modo alibi
declaturatur. **T**emporibus namque karoli
regis francoꝝ clericus quidam or
dine leuita **S**agarie regis germa
nus dei genitricem toto corde dili
gens eius horas solitus cantare pa
rentum consilio nubere volens cum qua
dam puella valde pulchra contraxit.
Acepta autem a presbitero nuptiali
benedictione die illa missa celebrata
recordatus quod eiusdem beate marie
virginis horas iuxta morem suum
non cantauerat omnes ab ecclesia
exire coegit sponsam domum mittens
ipse solus iuxta altare remansit. **C**umque
solus dominice matris horas decantaet
et hanc antiphonam. **P**ulchra es et
decoꝝa filia iherusalem diceret. sub
ito apparuit ei dei genitrix **M**aria cum
duobus angelis. dextram et
leuam eius tenentibus dicens. **S**i
ego pulchra sum et decoꝝa. quare me
dimittis et sponsam aliam accipis?
Nonne ego pulchrior sum illa? **N**on
ne ego sum formosa? **V**idisti tam pul
chram? **C**ui ille. **D**omina mea inquit
claritas tua omnem mundi pulchri
tudinem excellit. **T**u es super cho
ros angelorum eleuata. tu es super
celos celorum exaltata. **Q**uid ergo

vis ut faciam? **R**espondit illa. **S**i sponsam
carnalem cui adherere vis amore mei
dimiseris me sponsam in celesti reg
no habebis. **E**t si conceptionis mee
festum annuatim sexto ydus decem
bris celebraueris et celebrandum
predicaueris mecum in regno vni
geniti mei laureatus eris. **H**is itaque
dictis domina ab oculis suis dispa
ruit. **C**lericus vero domum redire
reueniens absque parentum consilio ili
co ad abbaciam quandam extra
patriam profectus monachali ha
bitu decoratur. **E**t post exiguum
temporis meritum beate marie vir
ginis que diligentes se semper de
corat et beatificat est aquileye pa
triarcha factus festum conceptio
nis eiusdem die predicto quod diu vix
it proprijs octauis celebrauit et ce
lebrandum cunctis predicauit. **I**te
rum hec festiuitas declaratur aliter.
In pago gallico canonicus quidam
ordine sacerdos solitus cantare be
ate marie virginis horas noctur
nas a villa quadam ubi cum uxore
alterius fornicatus fuerat ad opi
dum ubi morabatur tendere curas
pelagus secane transire cupiens
solus nauim ingressus dominice ma
tris horas nauigando canere cepit.
Cumque inuitatorium. **A**ue maria
gratia plena diceret et iam in me
dio fluminis esset. ecce turba demo
num in profundum pelagi vna cum
eius nauicula eum precipitauit et
animam eius cito ad tormentum
rapuit. **D**ie autem tertio ad locum
quo demones eum afficiebant tor
mentis venit beata virgo cum san

torum turba dicens eis **A**t quid
famuli mei animas iniuste affligitis
Mos inquit euz habere debem⁹
quonia raptus est in opere nostro.
Si illius inquit virgo esse debet cu
ius opera faciebat ergo mea debz
esse quoniaz matutinas meas duz
vos eum peremistis decantabat.
Unde et vos magis rei facti estis
qz erga me inique egistis. his itaqz
dictis demonibus huc illuc fugien/
tibus sanctissima virgo animā ad
corpus detulit et per brachium ho
minem a flumine illo resuscitatū ac
cipiēs aquā a dextris et a sinistris
quasi murum stare iubens de pfun
do pelagi ad portum incolumē p/
durit. **A**t ille gauisus pedibus ei⁹
prostratus ait. **C**arissima mea dō/
mina et virgo gratissima quid tibi
retribuā pro tantis beneficijs que
mibi fecisti? **P**recor te inquit dei ge
nitric ne amplius in adulterij pecca
tum cadas et vt conceptionis mee fe
sta sexto ydus decembris solenniē
celebres et celebranda p̄dices. **M**ox
vt hec locuta est celos ip̄o vidente
ascendit. **A**t ip̄e heremiticaz ducēs
vitam q̄diu vixit eadez celebrauit
et celebranda alijs predicauit. **E**t
nos fratres carissimi nostra aucto
ritate episcopali corroboremus et
precipimus vt nullus vestrū ita sit
rebus occupatus aut proprijs pec
catis desperatus quin beate marie
virginis conceptiōis festū celebret
annuatim. **S**icut enim in sancta ec
clesia eius natiuitas sic debet exco
li eius conceptio. **N**isi enim concipe

retur nunq̄ nasceretur. **S**icut enim
ad saluandum genus humanum o
lim fuit necessaria eius natiuitas sic
fuit necessaria eius conceptio. **N**isi
conciperetur et ea redemptoz mun
di ex ea nō nasceretur. **J**ussu dei cō
cipitur et nascitur. immo si diuina
ratō prospiciatur spiritualis conce
ptionis eius dies maior hote ap/
probatur q̄ natiuitas. **N**on enim
est mirum si homo a deo creatus
nascitur de matre. **E**rubescant igi/
tur omnino insensati qui tanta mi/
steria et sacramenta tenebris igno
rantie excecati ideo respuunt cele
brare q̄ viri ac mulieris copula in
conceptione beate marie extitit. **S**i
eius conceptionem ideo q̄ carnal/
is extitit stultis non placet hodie
celebrare. tamen diem illam et noc/
tem dignam quāuis incognitam q̄
tempus et horam spiritualis conce
ptionis eius hodie celebrare debet
qua ip̄e animarum creator animā
sue matris dignam et sanctissimam
corpori eius virginali angelis mini
strantibus copulauit quam etiam
die prima nostre redemptionis et
salutis dispositoz nostre saluatiōis
inter ceteros dies fecit p̄elegit et
sāctificauit. **N**ā q̄ sint due conceptio
nes hominis omnib⁹ notum est per
tis vna qua carnalis copula viri ac
mulieris agitur alia qua anima no
ua et pura deo cooperante aduna
tur. **S**i nō placet illis celebrare do/
minice matris carnalem conceptiōē
placeat ergo colere spūalem creati
ōē corpisqz cū anima copulationē

Quāta est illa dies qua nostre re-
 paratricis anima digna creatur et
 consecrat et sanctissimo corpi vnif
Nō est verus amator virginis qui
 respuit colere diem eius conceptiōis
Erubescant igit̃ insani qui hunc di-
 em colere nolunt idcirco quia alio-
 ruz s̃ctoꝝ conceptiōes minime colē
 s̃ca vsueuit ecclesia **M**axime quippe
 rusticitatis est eam et in alijs s̃ctis
 in hoc comparari in qua deus huma-
 nam carnem assumpsit quaz super
 omnes angelos et archangelos in
 celis sublimauit **Q**uamuis eni cete-
 ris sanctis dies conceptiōis eoz nō
 sit excessum vt celebretur illi tamen
 a sp̃s̃sancto excessū est que maior et
 excellentior est cunctis **P**ulcre et di-
 gne dominationē super ceteros s̃a-
 ctos debet habere illa per quā om-
 nes sancti sanctificant et beatifican-
 tur **D**icit̃ eni xp̃s̃ sanctus sanctorū
 dicit̃ et ip̃a sancta sanctaz. **E**t sicut
 sine moꝝe s̃m̃us rerum dispositoz
 super omēs sanctos et sanctas illā
 dignitatem illi contulit vt verbū car-
 nem factum verbum conciperet et
 pareret et post partuz virgo mane-
 ret. sic ip̃e p̃e omnibus absq; moꝝe
 hanc dignitatem illi prebuit vt con-
 ceptionis et natiuitatis eius solen-
 nia sacrosancta in hac celebrenē ec-
 clesia **Q**uid longius? **C**onceptionē
 dominice matris colere ē xp̃i gene-
 rationem enarrare **N**am eius con-
 ceptio. xp̃i generationis est linea.
Qua p̃pter euangelium **L**iber gene-
 rationis hac die sicut in natali dñi
 ante matutinales laudes bono mo-
 re decantam⁹ et ad missam legim⁹

Merito ergo colitur et filij genera-
 tio et matris conceptio. quoniā cō-
 ceptio et natiuitas matris est gene-
 ratio filij **C**elebremus igitur hodie
 dignis officijs alacriter vtrāq; ei⁹
 honorabilem conceptiōem spiritua-
 lem videlicet et humanam vt ip̃ius
 meritis et precibus a secularibus
 curis et a cunctis vitijs mereamur
 eripi et ad eterna gaudia perducī.
 prestante domino nostro **I**hu xp̃o
 qui euz patre et spiritusancto et ma-
 tre sua ṽgine maria viuit et regnat
 deus per infinita secula seculozum.
Amen

De sancto Judoco

Sanctus Judocus cuius fe-
 stum agitur in die **L**ucie ṽ-
 ginis **F**uit iudahelis regis
 britonum filius **H**abuitq; fratrem
 maiorez natu. beatum videlicet **J**u-
 dahem qui successit pat̃ in regnū
 cogitans tamen regnum terrenum
 pro celesti relinquere et vitam mo-
 nasticam ducere **U**nde fratrem su-
 um **J**udocum iuniozem corā se con-
 ueniri fecit sollicitus de suscipiendo
 regni gubernaculo. **B**eat⁹ vero
Judocus nō minus feruens in dei
 dilectione deliberādi inducias. viij
 dierū vix a fratre impetrauit. **I**po
 igitur interim in mōasterio quodā
 vbi litteras didicerat omozante et
 orationi incumbente et cogitante
 quomodo posset effugere regnum
 simul et patriam **C**ontigit illuc per-
 uenire vndeciz peregrinos qui limi-
 na beatoꝝ apostoloꝝ petri et pau-
 li ṽsitare desiderabant **H**is beat⁹